

Warszawa, 29 czerwca 2012 r.

NR WP - 0321-1/12

P. A. Rojek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 29.06.12.
nr 5706 podpis *[signature]*

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 29.06.12.
nr 3150 podpis *Borusewicz*

Pan

Bogdan BORUSEWICZ

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na pismo Pana Marszałka z dnia 30 maja 2012 roku (Nr BPS/043-12-476/12) przedstawiam poniżej informacje i wyjaśnienia dotyczące kwestii poruszonych w oświadczeniu senatorów: Grzegorza Wojciechowskiego, Bogdana Pęka, Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pajaka, Jana Marię Jackowskiego i Krzysztofa Słonia złożonym na posiedzeniu Senatu w dniu 24 maja 2012 roku w zakresie, w jakim, skierowane zostało do Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa.

1. Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów

Zgodnie z art. 114 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych Krajowa Rada Sądownictwa jest jednym z organów, który ma prawo żądać od Rzecznika dyscyplinarnego zarówno sędziów sądów powszechnych jak i sędziów sądów wojskowych podjęcia czynności dyscyplinarnych, jeśli poweźmie uzasadnione podejrzenie o możliwości popełnienia przez sędziego przewinienia służbowego w tym dopuszczenia się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa i uchybienia godności urzędu. Natomiast na podstawie art. 114 § 4 i 5 tej ustawy Rada ma prawo zaskarżyć do sądu dyscyplinarnego postanowienia Rzecznika dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego bądź o umorzeniu takiego postępowania w sytuacji, gdy złożyła wniosek o jego wszczęcie.

Ponadto Krajowej Radzie Sądownictwa przysługuje odwołanie od wydanych w pierwszej instancji wyroków sądów dyscyplinarnych, a także od postanowień i zarządzeń zamykających drogę do wydania wyroku.

Na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o Krajowej Radzie Sądownictwa, Rada powołuje ze swego składu komisję do spraw odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, której zadaniem jest analizowanie wyroków sądów dyscyplinarnych, składanie Radzie wniosków w przedmiocie żądania podjęcia czynności dyscyplinarnych, zaskarżania orzeczeń sądów dyscyplinarnych i rzeczników dyscyplinarnych oraz żądania wznowienia postępowania dyscyplinarnego. Ocena przebiegu postępowań dyscyplinarnych dokonywana przez Radę sprowadza się w głównej mierze do oceny nieprawomocnych wyroków sądów dyscyplinarnych I instancji i do wnoszenia środków odwoławczych od tych z nich, które uznane zostają za nietrafne ze względu na wymierzenie rażąco łagodnych kar.

Wypełniając swoje ustawowe zadania Krajowa Rada Sądownictwa, w okresie od 1 stycznia 2007 roku do 31 maja 2012 r.:

- sześciokrotnie zażądała od Rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych podjęcia czynności dyscyplinarnych po powzięciu, na podstawie dokumentów, którymi dysponowała, uzasadnionego podejrzenia o możliwości popełnienia przez sędziego deliktu dyscyplinarnego,
- dwukrotnie przesłała Rzecznikowi dyscyplinarnemu sędziów sądów powszechnych do wykorzystania służbowego materiały wskazujące na możliwość popełnienia takiego deliktu;
- zapoznała się łącznie z **338** wyrokami sądów dyscyplinarnych I instancji wydanymi wobec sędziów sądów powszechnych i po przeanalizowaniu ich wniosła 37 odwołań (wszystkie na niekorzyść sędziów) do sądu dyscyplinarnego II instancji.

W następstwie żądań Krajowej Rady Sądownictwa rzecznik wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec 2 osób, a wobec 3 odmówił wszczęcia.

Po rozpoznaniu, wniesionych przez Krajową Radę Sądownictwa (w latach 2007-2012), 37 odwołań sąd dyscyplinarny II instancji:

- utrzymał w mocy 14 wyroków (a więc odwołań nie uwzględnił)
- zmienił zaskarżone wyroki i podwyższył wymierzone kary w odniesieniu do 9 sędziów;
- uchylił wyroki i przekazał sprawy do ponownego rozpoznania w stosunku do 9 sędziów;

- załatwił odwołania w inny sposób w 2 sprawach (umorzenie postępowania z powodu przedawnienia);
- 3 sprawy są w toku rozpoznania.

Z informacji posiadanych przez Krajową Radę Sądownictwa wynika, że w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 31 maja 2012 r. sądy dyscyplinarne I instancji wydały wyroki łącznie w 338 sprawach. W poszczególnych latach sytuacja przedstawiała się następująco:

❖ w 2007 roku	w 80 sprawach (w tym 9 wyroków uniewinniających),
❖ w 2008 roku	w 56 sprawach (w tym 11 wyroków uniewinniających),
❖ w 2009 roku	w 71 sprawach (w tym 5 wyroków uniewinniających),
❖ w 2010 roku	w 55 sprawach (w tym 5 wyroków uniewinniających),
❖ w 2011 roku	w 57 sprawach (w tym 8 wyroków uniewinniających),
❖ w 2012 roku	w 19 sprawach (w tym 3 wyroki uniewinniające).

W omawianym okresie najsurowszą karę dyscyplinarną tj. złożenia z urzędu orzeczono prawomocnie wobec 15 sędziów (w tym wobec 3 sędziów sądów okręgowych). Wobec czterech sędziów kary te orzekł sąd dyscyplinarny II instancji w wyniku odwołań Krajowej Rady Sądownictwa.

Łącznie w latach 2007-2012 sądy dyscyplinarne orzekły:

- ✓ karę złożenia z urzędu – wobec 15 sędziów (5,9%);
- ✓ karę przeniesienia na inne miejsce służbowe - wobec 21 sędziów (8,2%);
- ✓ karę usunięcia z zajmowanej funkcji - wobec 8 sędziów (3,1 %);
- ✓ karę nagany - wobec 68 sędziów (26,7 %);
- ✓ karę upomnienia - wobec 94 sędziów (36,9%).

Wobec 49 sędziów (19,2%) sądy dyscyplinarne odstąpiły od wymierzenia kar dyscyplinarnych.

Prawomocne kary złożenia sędziego z urzędu orzeczone zostały:

- w 8 wypadkach – za naganne zachowanie się sędziów poza służbą (w większości za prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości);
- w 3 wypadkach – za naganne zachowanie się sędziego w ramach służby;

- w 4 wypadkach – za naganne zachowanie się sędziego zarówno w ramach służby, jak i poza służbą.

Ponadto Krajowa Rada Sądownictwa dwukrotnie złożyła do sądów dyscyplinarnych wnioski o przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe, uznając, że wymaga tego wzgląd na powagę stanowiska. Jeden z tych wniosków został uwzględniony.

2. Zezwolenia na pociągnięcie sędziów do odpowiedzialności karnej (uchylenie immunitetu).

Z informacji, którymi dysponuje Krajowa Rada Sądownictwa wynika, że w latach 2007-2012 sądy dyscyplinarne rozpoznały łącznie 94 wnioski uprawnionych organów oraz osób fizycznych o zezwolenie na pociągnięcie sędziów do odpowiedzialności karnej. Uchwały zezwalające na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej zapadły wobec 35 sędziów.

W poszczególnych latach sprawy dotyczące immunitetów przedstawiały się w sposób następujący.

Rok	wpłynęło spraw	zezwolono	odmówiono	do ponownego rozpoznania	sprawy umorzone	uchylono
2007	28	11	16	1	x	x
2008	19	5	10	3	x	1
2009	12	5	4	2	1	x
2010	14	5	6	3	x	x
2011	12	6	6	x	x	x
2012	9	3	4	x	2	x
	94	35	46	8	1	1

Krajowa Rada Sądownictwa nie dysponuje informacjami na temat w ilu z tych spraw doszło do pociągnięcia sędziów do odpowiedzialności karnej, a następnie do ich skazania.

3. Ocena rozpatrywania wniosków o zastosowanie tymczasowego aresztowania

Do zadań Krajowej Rady Sądownictwa określonych w art. 179 i 186 Konstytucji RP oraz w ustawie z 12 maja 2011 roku o Krajowej Radzie Sądownictwa nie należy

ocena przebiegu postępowań sądowych toczących się w konkretnych sprawach ani też ocena zasadności zapadających w nich orzeczeń. Odnosi się to także do rozpatrywania składanych w postępowaniach karnych wniosków o zastosowanie wobec podejrzanych lub oskarżonych środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania oraz do postanowień sądów rozstrzygających te wnioski. Rada nie dysponuje więc danymi statystycznymi dotyczącymi liczby składanych wniosków o tymczasowe aresztowanie, liczby wniosków uwzględnionych ani liczby osób tymczasowo aresztowanych, które następnie prawomocnie uniewinniono czy też liczby osób tymczasowo aresztowanych, które ze względu na stan zdrowia były niezdolne do przebywania w areszcie. Dlatego nie posiada jakichkolwiek przesłanek do wypowiedzania się na temat prawidłowości stosowania wspomnianej instytucji przez sądy. Orzeczenia w przedmiocie tymczasowego aresztowania wydawane są przez niezawisłe sądy i zawsze podlegają zaskarżeniu do sądów wyższych instancji co powinno stanowić dostateczną gwarancję stosowania tego najsurowszego środka zapobiegawczego tylko w szczególnych wypadkach przewidzianych w Kodeksie postępowania karnego, kiedy inne środki zapobiegawcze nie są wystarczające. Przy braku danych obrazujących skalę zjawiska polegającego na stosowaniu przez sądy tymczasowego aresztowania wobec osób, co do których nie zapadły wyroki skazujące a zasądzono na ich rzecz od Skarbu Państwa zadośćuczynienia i odszkodowania trudno mi przedstawiać propozycje zmian organizacyjnych, które wyeliminowałyby lub zmarginalizowały takie przypadki.

Krajowa Rada Sądownictwa postuluje jedynie zmiany Kodeksu postępowania karnego, w tym kierunku, by o stosowaniu tymczasowego aresztowania decydował nie w każdym przypadku sąd rejonowy, lecz sąd właściwy rzeczowo do rozpoznania sprawy w I instancji.

o myśleniu bez celu

Wiceprzewodnicząca
Krajowej Rady Sądownictwa

M. Niezgódka-Medek
Sędzia NSA Małgorzata Niezgódka-Medek